

Νομπελίστες σε βοήθεια της Ελλάδας

Θα συνδράμουν στη χάραξη νέας στρατηγικής για τον τομέα της έρευνας

Δεκαξέξι καταξιωμένοι παγκοσμίως επιστήμονες, εκ των οποίων οι δεκαπέντε έχουν τιμηθεί με βραβείο Νομπέλ, θα συνδράμουν με τις γνώσεις και το κύρος τους ώστε να χαραχθεί στη χώρα μας

μία νέα στρατηγική στον τομέα της έρευνας, με πολλαπλά οφέλη, όπως η προσέλκυση επενδύσεων. Ήδη, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», το πλαίσιο συνεργασίας «εντός» και «εκτός» Ελλάδος έχει

δρομολογηθεί. Μια κοινή διαπίστωση που επαληθεύουν οι αριθμοί: παρά τα μικρά κονδύλια, το έργο και οι επιδόσεις των Ελλήνων ερευνητών χαιρούν μεγάλης εκτίμησης διεθνώς. Σελ. 12

Δεκαπέντε νομπελίστες για την Ελλάδα

Διακεκριμένοι επιστήμονες θα συνδράμουν στην προσέλκυση χρηματοδότησης και καινοτόμου επιχειρηματικότητας με σκοπό την ανάπτυξη

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΣΑ

Δεκαπέντε νομπελίστες και ένας παγκοσμίως καταξιωμένος επιστήμονας θα συνδράμουν την Ελλάδα να διαμορφώσει και να υλοποιήσει τη στρατηγική της στον νευραλγικό, για την πρόοδο κάθε χώρας, τομέα της έρευνας τα επόμενα χρόνια. Οι κορυφαίοι επιστήμονες, ως ένας φορέας γνωμοδοτικής επιτροπής, θα «προσφέρουν» το ακαδημαϊκό τους παγκόσμιο κύρος, με στόχο οι Έλληνες ερευνητές να παραμείνουν στη χώρα και να επανέλθουν άλλοι που έχουν μεταναστεύσει στο εξωτερικό. Επιπλέον, αναμένεται να δημιουργηθεί το κατάλληλο περιβάλλον για την προσέλκυση επενδύσεων από όλο τον κόσμο για την αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων που παράγονται στην Ελλάδα.

Η στρατηγική βασίζεται στην προ-

σώωση της ηγεσίας του ελληνικού υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και στα διεθνή πρότυπα αριστείας. Ενδεικτικό είναι ότι σχεδιάζεται να δημιουργηθεί ένα ανεξάρτητο Ίδρυμα που θα εστιάζει στη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας επιχειρηματικότητας, με διοικητικό συμβούλιο που θα περιλαμβάνει διακεκριμένους Έλληνες επιστήμονες σε ξένα αλλά και ελληνικά ΑΕΙ και ερευνητικά κέντρα. Ο τρόπος διακυβέρνησης του ιδρύματος θα είναι προσομοίωσή του γερμανικού μοντέλου του Deutsche Forschungsgemeinschaft -DFG και του National Science Foundation (NSF) των ΗΠΑ. «Προϊκα» του ιδρύματος θα είναι τα 240 εκατομμύρια ευρώ από μέγιστα δημόσιων και ιδιωτικών πόρων και από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (European Investment Bank-EIB).

Ειδικότερα, το ελληνικό υπουργείο

βρίσκεται σε επαφή με τους 16 κορυφαίους επιστήμονες, που υπέγραψαν πρόσφατα υπέρ της Ελλάδας, για να στηρίξουν την έρευνα και την καινοτομία στη χώρα μας. «Η Ελλάδα διαθέτει ισχυρά ερευνητικά ινστιτούτα, διακεκριμένα πανεπιστήμια και εξαιρετικό ανθρώπινο δυναμικό. Οι Έλληνες επιστήμονες στις ΗΠΑ και την Ευρώπη συμβάλλοντας στην επιστημονική ανάπτυξη των χωρών στις

Το υπ. Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων εμπνέεται από διεθνή πρότυπα και σχεδιάζει τη δημιουργία ανεξάρτητης γνωμοδοτικής επιτροπής και σχετικού «Ιδρύματος».

οποιές ζουν, αποτελούν καλό παράδειγμα της δυναμικής των Ελλήνων επιστημόνων» ανέφεραν σε επιστολή προς την πολιτική ηγεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Ντόναλντ Τσουςκ και τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Μάρτιν Σουλτς. Τα πρόσφατα στοιχεία για την ιδιαίτερα καλή θέση της Ελλάδας στην ευρωπαϊκή έρευνα, τα οποία παρουσιάζει η «Κ», το αποδεικνύουν.

Οι «16» επιστήμονες ακόμα ότι «τα μέτρα και οι πολιτικές πρέπει να περιλαμβάνουν την παράμετρο της ανάπτυξης, γιατί αλλιώς είναι αναποτελεσματικό, εμποδίζουν την πρόοδο και οδηγούν σε μεγαλύτερη ύφεση». Όπως ανέφερε στην «Κ» ο αρμόδιος υπουργός, Κώστας Φωτάκης, οι «16» παρουσιάζονται θετικά διακείμενοι.

«Η γνωμοδοτική επιτροπή αυτών των διακεκριμένων επιστημόνων θα υποστηρίξει την Ελλάδα και θα είναι αρωγός στην προσπάθεια να βρεθεί χρηματοδότηση ώστε τα προϊόντα και οι εφαρμογές της έρευνας να περάσουν στην οικονομία και να συμβάλουν στην ανάπτυξη της χώρας. Το κύρος τους θα αποτελεί εκέγγυο για ξένους επενδυτές και θα βοηθήσει στη μόχλευση των δημοσίων και ιδιωτικών πόρων, οι οποίοι θα επενδύονται στην Έρευνα και την Καινοτομία» παρατηρεί ο κ. Φωτάκης.

Παράλληλα, το ελληνικό υπουργείο προχωρά σε συνεργασία με στελέχη της DFG και της EIB στον σχεδιασμό για τη θεσμοθέτηση του Ιδρύματος που θα διαχειρίζεται τους πόρους για την έρευνα, οι οποίοι θα είναι πρόσθετοι εκείνων του ΕΣΠΑ και των κοινοτικών προγραμμάτων Έρευνας. Πρόκειται για το Εθνικό Ίδρυμα Χρημα-

τοδότησης της Έρευνας, όπως θα ονομάζεται. Μάλιστα, η αρχική πρόταση ήταν να ονομασθεί «Ταμείο», ωστόσο σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», προκρίθηκε ο όρος «Ίδρυμα», μετά πρόταση υψηλού θεσμικού παράγοντα, ως πιο πολιτικά ορθός.

Το στοιχείο που προτάσσει η ηγεσία του υπουργείου για το Συμβούλιο του Ιδρύματος είναι η ανεξαρτησία του από την εκάστοτε κυβέρνηση. Συγκεκριμένα, στο Συμβούλιο θα εκπροσωπούνται οι ερευνητικοί και ακαδημαϊκοί φορείς της χώρας, κατά τα διεθνή πρότυπα. Μάλιστα, ο Σπύρος Γεωργιάδης, πανεπιστημιακός και στενός συνεργάτης του κ. Φωτάκη, ταξίδεψε πρόσφατα στη Γερμανία για να συνεργαστεί για το θέμα με Γερμανούς αξιωματούχους. Συνεργασία που αποδεικνύει ότι η κατάσταση στην Ελλάδα θα αναστραφεί με τολμηρές αποφάσεις και όχι ιδεοληψίες.

Ελληνικές πρωτιές σε απορρόφηση κονδυλίων και ιδέες

Πάνω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο βρίσκεται η Ελλάδα βάσει των επιδόσεων στον τομέα της έρευνας, προσφέροντας μία θετική έκπληξη στο μέγιστο ποσό που επικρατεί σε πολλούς τομείς στη χώρα μας. Τα κονδύλια που δίνει για την έρευνα ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι μικρότερα των ευρωπαϊκών μέσων όρου. Οστόσο, η χώρα μας βρίσκεται στο καλύτερο άκρο του ευρωπαϊκού χάρτη, αφού παράγει ερευνητικό έργο ποσοτικά και ποιοτικά υψηλό συγκριτικά με τα χρήματα που δίνει. Η θετική εικόνα για την Ελλάδα αποτυπώνεται και στα στοιχεία της έκθεσης του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (εκδόθηκε προ ολίγων ημερών με τελετή επίκαιροποίησης στοιχείων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 11η Νοεμβρίου 2015) την οποία δημοσιοποιεί σήμερα η «Κ».

Συγκεκριμένα, για την έρευνα και την ανάπτυξη η Ελλάδα διαθέτει ποσό

τομυρία ευρώ, φέρνοντας τη χώρα μας στην 11η θέση. Επίσης, σύμφωνα με τον τελικό απολογισμό του 7ου Προγράμματος Πλαισίου για την Έρευνα της Ε.Ε. για την περίοδο 2007-2013:

• Με κριτήριο τον αριθμό των συμμετοχών στο πρόγραμμα η χώρα μας βρίσκεται στην ένατη θέση (3.743 συμμετοχές), υποχρεώνοντας 1.009,2 εκατ. ευρώ, κονδύλι που την κατατάσσει στην 11η θέση των 28 της Ε.Ε.

• Την καλύτερη της επίδοση η Ελλάδα σημείωσε στον τομέα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών. Με 971 συμμετοχές σε σχετικά ερευνητικά προγράμματα η χώρα μας κατέλαβε έβδομη, απορροφώντας συνολικά 333,2 εκατ. ευρώ, κονδύλι που τη φέρνει στην όγδοη θέση.

• Σε ερευνητικά προγράμματα σχετικά με τον Γεωτεχνολογικό Τομέα (γεωργία, αλιεία) και τη Βιοτεχνολογία, η Ελλάδα βρίσκεται στην ένατη θέση με κριτήριο τις 189 συμμετοχές και

Οι 16 κορυφαίοι επιστήμονες που στηρίζουν την έρευνα στην Ελλάδα

Harald zur Hausen
Καθηγητής στο Παν. της Χαϊδελβέργης
Νομπελ Φυσιολογίας/Ιατρικής 2008
ΓΕΡΜΑΝΙΑ

James D. Watson
Καθηγητής στο Χάρβαρντ
Νομπελ Φυσιολογίας/Ιατρικής 1953
ΗΠΑ

Peter Doherty
Καθηγητής στο Παν. Μελβούρνης
Νομπελ Φυσιολογίας/Ιατρικής 1996
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Elizabeth H. Blackburn
Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας-Σαν Φρανσίσκο (UCSF)
Νομπελ Φυσιολογίας/Ιατρικής 2009
ΗΠΑ

Günter Blobel
Καθηγητής στο Rockefeller University
Νομπελ Φυσιολογίας/Ιατρικής 1999
ΗΠΑ

Edmond H. Fischer
Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Ουάσιγκτον
Νομπελ Φυσιολογίας/Ιατρικής 1992
ΗΠΑ

Jules A. Hoffmann
Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Στρασβούργου ερευνητής στο National Center of Scientific Research
Νομπελ Φυσιολογίας/Ιατρικής 2011
ΓΑΛΛΙΑ

Richard Timothy (Tim) Hunt
Καθηγητής στο Κέιμπριτζ
Νομπελ Φυσιολογίας/Ιατρικής 2001
ΒΡΕΤΑΝΙΑ

1. ΝΟΜΠΕΛΙΣΤΕΣ ΣΕ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Μέσο:ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ημ. Έκδοσης: ...17/01/2016 Ημ. Αποδελτίωσης: ...17/01/2016

Σελίδα: 12

που αντιστοιχεί στο 0,6% του ΑΕΠ της (η βασική πηγή κονδυλίων έως τώρα ήταν τα ευρωπαϊκά μέσα ΕΣΠΑ) αλλά βρίσκεται μεταξύ των πρώτων θέσεων ως προς τις επιστημονικές δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά και την απορρόφηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων σε ερευνητικά προγράμματα. Και αυτά παρότι πολλοί Έλληνες ερευνητές έχουν μεταναστεύσει στο

Παρά τη φυγή 20.281 επιστημόνων μεταξύ 2009-2014, η χώρα είναι 10η μεταξύ των «28» της Ε.Ε. που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Ideas του ERC.

εξωτερικό για ένα ευνοϊκό μέλλον και καλύτερες συνθήκες εργασίας. Ενδεικτικά, με βάση στοιχεία του πρακτορείου Bloomberg, την πενταετία 2009-2014 μετανάστευσαν από την Ελλάδα συνολικά 20.281 επιστήμονες-ερευνητές. Την αντίστοιχη περίοδο, στις αρχές της δεκαετίας του 2000, ο αριθμός ήταν 2.552. Σε απόλυτους αριθμούς, η Ελλάδα συναγωνίζεται τη Γερμανία, στην οποία ο αντίστοιχος αριθμός για την περίοδο 2009-2014 ήταν περίπου 24.000 επιστήμονες.

Τις σημαντικές επιδόσεις των Ελλήνων ερευνητών αποτυπώνει χαρακτηριστικά η δέκατη θέση μεταξύ των 28 κρατών μελών της Ε.Ε., στην οποία βρίσκεται η Ελλάδα στο πολύ ανταγωνιστικό και υψηλό επίπεδο πρόγραμμα Ideas του European Research Council (ERC). Όπως ανέφερε, μιλώντας για το θέμα στην «Κ», η διευθύντρια του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, κ. Εύη Σακίνη, το πρόγραμμα Ideas χρηματοδοτεί επιστήμονες με απόλυτο κριτήριο την αριστεία για να διεξάγουν έρευνα αιχμής στην Ευρώπη. «Το ERC αξιολογεί ιδέες και στην ουσία ψάχνει τα καινούργια μυαλά της Ευρώπης» λέει η κ. Σακίνη.

Ο απολογισμός

Από το Ideas χρηματοδοτήθηκαν 76 Έλληνες εκ των οποίων οι 40 ζουν σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και οι 36 στη χώρα μας. Της Ελλάδας προηγούνται μεγάλες χώρες (στην έξι πρώτες θέσεις οι Γερμανία, Βρετανία, Γαλλία, Ιταλία, Ολλανδία, Ισπανία) και η Ελλάδα μπορεί να συγκριθεί πληθυσμιακά (όχι όμως και με το ύψος των κονδυλίων που δίνει κάθε χώρα) μόνο με το εβδόμο Βέλγιο και τις Σουηδία και Δανία που το ακολουθούν. Στο Ideas οι Έλληνες επιστήμονες απορρόφησαν 115,7 εκατ.

στη 13η θέση με κριτήριο την απορρόφηση των κονδυλίων (33,9 εκατ. ευρώ).

• Στον τομέα της Ενέργειας βρίσκεται στη δέκατη θέση με βάση τις 118 συμμετοχές ελληνικών οργανισμών-ομάδων σε σχετικά προγράμματα, και στην 11η θέση με κριτήριο την απορρόφηση των κονδυλίων (38,7 εκατ. ευρώ). Επίσης, στη δέκατη θέση βρίσκεται η χώρα μας με τις (όπως και στον Τεχνολογικό τομέα) 189 συμμετοχές της σε ερευνητικά προγράμματα για το Περιβάλλον και την Κοινωνική Αλλαγή, για τα οποία απορρόφησε 42,1 εκατ. ευρώ και κατατάχθηκε στην 11η θέση.

• Στους τομείς των Ναυτεχνολογιών και Ναυσιπλοηγιών οι 234 ελληνικές συμμετοχές σε σχετικά προγράμματα κατέταξαν την Ελλάδα στην 11η θέση, και τα 71,1 εκατ. ευρώ που απορρόφησαν στην 12η θέση μεταξύ των «28».

Οι δημοσιεύσεις

Μεταξύ των πρώτων θέσεων βρίσκεται η Ελλάδα και ως προς τις επιστημονικές δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (αντάξι δεδομένα από τη βάση Web of Science), το 2012 έγιναν 11.138 ελληνικές δημοσιεύσεις στα διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Με βάση τον αριθμό των δημοσιεύσεων σε σχέση με την εθνική δαπάνη για έρευνα και ανάπτυξη και συγκριτικά με το ερευνητικό δυναμικό στη χώρα, η Ελλάδα βρίσκεται στις πρώτες θέσεις της Ε.Ε. Όσον αφορά τον αριθμό των δημοσιεύσεων, για κάθε εκατομμύριο νομισματικής μονάδας που δαπανάται για έρευνα και ανάπτυξη στις χώρες της Ε.Ε., η Ελλάδα βρίσκεται στην τρίτη θέση μετά την Κροατία και τη Ρουμανία. Όσον αφορά τον αριθμό των δημοσιεύσεων ανά ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης ερευνητή για κάθε χώρα, η Ελλάδα εμφανίζεται στην έκτη θέση, μετά τις Ολλανδία, Κροατία, Ιταλία, Ιρλανδία, Σουηδία.

«Οι Έλληνες ερευνητές ανταγωνίζονται και έχουν σημαντική δικτύωση με τα ευρωπαϊκά κέντρα. Η πολιτεία πρέπει να βρει πώς οι επιτυχίες τους θα αξιοποιηθούν από την οικονομία της χώρας μας και πώς θα αποτελέσουν σημείο έναρξης για την παραγωγική ανασυγκρότηση και ανάπτυξη της Ελλάδας», παρατηρεί η κ. Σακίνη. Και συμπληρώνει: «Φτάνει η θεωρία, πρέπει να πάμε στην πράξη. Το ζήτημα είναι ποιος θα συγκινήσει αυτούς τους ανθρώπους».

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΛΑΚΑΣΑΣ

Wolfgang Ketterle
Καθηγητής στο MIT
Νομπελ Φυσικής 2001
ΗΠΑ

Yuan T. Lee
Καθηγητής στο Παν. Berkeley
Νομπελ Χημείας 1986
ΤΑΙΒΑΝ

Roger D. Kornberg
Καθηγητής στο Παν. Stanford
Νομπελ Χημείας 2006
ΗΠΑ

Richard J. Roberts
Καθηγητής στο New England Biolabs
Νομπελ Φυσιολογίας/Ιατρικής 1993
ΗΠΑ

Hamilton O. Smith
Πανεπιστημιακός (Berkeley, Johns Hopkins)
επικεφαλής της Synthetic Genomics
Νομπελ Φυσιολογίας/Ιατρικής 1978
ΗΠΑ

Kurt Wüthrich
Ερευνητής (μεταξύ άλλων
σε ETH Zurich, Berkeley)
Νομπελ Χημείας 2002
ΕΛΒΕΤΙΑ

Albert Fert
Πανεπιστημιακός (University
of Paris-Sud, Michigan State University)
Νομπελ Φυσικής 2007
ΓΑΛΛΙΑ

Robert May
Καθηγητής στην Οξφόρδη
Βραβείο Σουηδικής Ακαδημίας
Crafoord 1996
ΒΡΕΤΑΝΙΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Κίνητρα για να σταματήσει η φυγή

Για τη σύνθεση του Συμβουλίου του Εθνικού Ιδρύματος Χρηματοδότησης της Έρευνας, το αρμόδιο ελληνικό υπουργείο βολιδοσκοπεί σημαντικούς Έλληνες επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Μεταξύ αυτών είναι ονόματα από το Harvard, το MIT, τη Σορβόνη, το Imperial και τα Ερευνητικά Ινστιτούτα Max Planck.

Μάλιστα, μεταξύ των Ελλήνων πανεπιστημιακών που έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν να συνεισφέρουν στο Συμβούλιο του Ιδρύματος Χρηματοδότησης της Έρευνας είναι και ορισμένοι που έχουν συμμετάσχει σε συμβούλια των πανεπιστημίων, τα οποία θεσμοθετήθηκαν με τον νόμο 4009 του 2011, αλλά ο πρώην υπουργός Παιδείας Αριστέιδης Μπαλτάς επιδίωξε να τα καταργήσει και η νυν αναπληρώτρια υπουργός Παιδείας, αρμόδια για τα ΑΕΙ/ΤΕΙ, Σία Αναγνωστοπούλου, κινείται στο ίδιο μήκος κύματος, όπως αποτυπώθηκε σε νομοσχέδιο που τελικά μίπηκε στην... πάγο

Υποστήριξη θέσεων εργασίας για επιστήμονες σε «μετα-» και «προ-» διδακτορικό επίπεδο αλλά και επενδύσεων σε επιχειρήσεις αιχμής.

(αντί να προκηρύσσει η ψήφισή του άμεσα) λόγω των αντιδράσεων των θεσμών.

Σε πρώτη φάση για τα έτη 2016-2018 το Εθνικό Ίδρυμα Χρηματοδότησης της Έρευνας θα διαχειριστεί πόρους ύψους τουλάχιστον 240 εκατομμυρίων ευρώ, που θα προέλθουν από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και δανεισμό από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους (χαμηλότοκος δανεισμός, με επιτόκιο 2% με 3%).

Οι πόροι αυτοί θα διατεθούν για

την υποστήριξη θέσεων εργασίας με αξιοπρεπείς μισθούς για νέους επιστήμονες σε «μετα-» και «προ-» διδακτορικό επίπεδο. Επίσης, το ίδρυμα θα αξιολογήσει και θα υποστηρίξει ερευνητικά προγράμματα υψηλής ποιότητας σε ποικίλους θεματικούς επιστημονικούς τομείς αιχμής.

Σημαντικό στοιχείο είναι ότι με τη ρύθμιση που περιλαμβάνεται σε νομοσχέδιο για την έρευνα που σύνταγμα θα κατατεθεί προς ψήφιση στη Βουλή, θα είναι δυνατόν επιστήμονες με διδακτορικό δίπλωμα να είναι επιστημονικοί υπεύθυνοι σε αυτά τα προγράμματα, ανεξάρτητα από το αν κατέχουν οργανική θέση σε κάποιο φορέα. Για παράδειγμα, όσοι αξιολογηθούν θετικά μπορούν να αναπτύξουν το ερευνητικό έργο στα πανεπιστήμια, τα οποία θα ωφεληθούν πολλαπλά και από το νέο επιστημονικό προσωπικό αλλά και εισπράττοντας κονδύλια. Το στοιχείο αυτό αναμένεται να αποτελέσει πολύ έλξος και να το-

νώσει τη δημιουργικότητα νέων ικανών επιστημόνων, οι οποίοι πολλές φορές έως τώρα εργάζονταν σε ερευνητικά προγράμματα αλλά «καπελώνονταν» από τον επιβλαπεντα πανεπιστημιακό.

Σε δεύτερη φάση, θα υποστηριχθούν με πρόσθετους πόρους καινοτόμες επιχειρήσεις και επιχειρηματικά σχέδια με κεφάλαια συμμετοχών και χαμηλότοκο δανεισμό, δηλαδή με τη συμμετοχή private equity funds και venture capitals που επενδύουν σε δυναμικά αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιούνται σε τομείς αιχμής της οικονομίας. Όπως τόνισε στην «Κ» ο κ. Φωτάκης, «με τον τρόπο αυτό αναμένεται να μειωθεί το «κόστος του χρήματος» για τέτοιες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και να βελτιωθεί ουσιαστικά η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων αυτών και έτσι να διευκολυνθεί σημαντικά η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας».